

Replica en vedertagen benämning

AV HANS-LENNARTH OHLSSON

Jag har av redaktionen för *Marinarkeologisk Tidskrift* erbjudits taga del av Rune Edbergs debattinlägg och lämnar följande svar:

Härligt att nån läser det man skriver, diskussionen kring termer kräver ett livligt utbyte av repliker (!). Nu var det så att tabellen inte på något sätt gjorde anspråk på att vara fullständig, vilket också anges i texten. Dessa var valda en-

bart för att kunna exemplifiera terminologin. Att jag haft felaktiga uppgifter om Aifur kan jag bara beklaga. Men som jag sagt ovan var detta bara för att ha ett utgångsmaterial och jag har heller inte läst varenda publikation om varenda båtbygge.

Dock fortsätter jag att hävda att huvudtermen för verksamheten bör vara repliker. Givetvis kan man hävda att termen är hämtad från konstavetenskapen men för den skull har den disciplinen inte monopol på en term. Att vi svenskar skulle få hela övriga Europa att gå över från replica till det svenska ordet för reconstruc-

tion verkar dock både lönlöst och fåfängt storsvenskt. Replica är en vedertagen benämning och det skulle bara vara korkat att över-sätta den med rekonstruktion. Bland annat kan man läsa i senaste Newsletter från Roskilde (No 11 1998) hur våra danska grannar konsekvent använder ordet replica i sin engelska text. Rekonstruktion och kopia är något vi sedan kan använda som en mer specifik förklaring, på samma sätt som konstavetenskapen och konservatorer.

Sen kan jag knappast hålla med om att mitt synsätt utgår från ett strikt konstruktionstekniskt syn-

sätt utan givetvis från mitt eget, humanistiska sätt att betrakta replikbyggandet.

Termen kuliss är inte bra även om den är mest ärlig. Många av de fartyg som skulle betraktas som kulisser har ålderdomliga drag, riggar och skrovformer men döljer modern apparatur, maski-

neri och säkerhetsanordningar. *Hiorten*, *Götheborg III* och *Erik Nordevall II* är definitivt inga 1600-, 1700- eller 1800-tals fartyg. De är heller inga repliker utan nybyggen från sent 1900-tal d v s vår tid. För några år sedan hade jag nöjet att arbeta ombord på isbrytaren *Sankt Erik* (ingen

replik utan originalet!). På sydgående mot Kalmar mötte vi "vikingaskeppet" *Sigröd Storråda* under full fart på mötande kurs d v s mot vind och ström. Inga segel hissade, inga åror ute... Vad var det om inte annat än en himla bra byggd kuliss?